



Številka: 008-01-20/2020/6
Datum: 25. 9. 2020

**Poročilo o Srečanju predsednikov
odborov parlamentov Evropske unije
za evropske zadeve (COSAC)**

videokonferenca, 14. 9. 2020

Predsednik Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Bojan Kekec se je 14. septembra 2020 udeležil Srečanja predsednikov odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC), ki je v okviru nemškega predsedovanja Svetu EU potekala v obliki videokonference.

Iz Republike Slovenije je na srečanju sodeloval tudi podpredsednik Odbora za zadeve Evropske unije mag. Marko Pogačnik.

Srečanje je imelo naslednji dnevni red:

1. Postopkovne zadeve in razno
 - Poročilo o srečanju predsedniške Trojke COSAC
 - Prejeta pisma
 - Teme in organizacija LXIV plenarnega zasedanja COSAC
 - Razno
2. Prioritete nemškega predsedovanja Svetu EU
3. Soočanje s posledicami pandemije COVID-19 in pridobljene izkušnje

Srečanje je s pozdravnim nagovorom začel Dietmar Woidke, predsednik Bundesrata. V nadaljevanju so udeležence nagovorili tudi Guido Wolf, predsednik Odbora za vprašanja EU, Gunther Krichbaum, predsednik Odbora za evropske zadeve v Bundestagu in Mairead McGuinness, prva podpredsednica Evropskega parlamenta.

Ad 1)

Prisotni so se seznanili s pismi, ki jih je prejelo predsedstvo, in z bistvenimi odločitvami, ki jih je 6. julija sprejela predsedniška trojka COSAC-a, ter se dogovorili o osnutku programa LXIV COSAC-a, kjer vsebin nekaterih točk še ostaja odprta, saj se bo prilagodila takrat aktualnim temam.

Glede prihodnjega poteka zasedanj COSAC so se udeleženci dogovorili, da bodo države nečlanice lahko sodelovale na zasedanjih v primeru, da se bo točka na dnevnem redu zasedanja nanašala nanje oziroma na z njimi povezano tematiko.

Ad 2)

Nemčija je predsedovanje Svetu EU prevzela 1. julija 2020. Z nemškim predsedstvom se je začelo predsedstvo Tria s Portugalsko in Slovenijo. Heiko Mass, nemški zunanji minister, je predstavil prioritete nemškega predsedovanja pod geslom »Skupaj za obnovo Evrope«. Program predsedstva se osredotoča na naslednja področja: premagovanje pandemije COVID-19, gospodarsko in družbeno obnovo, močnejšo in bolj inovativno Evropo, pošteno Evropo, trajnostno Evropo, Evropo varnosti in skupnih vrednot ter močno Evropo v svetu. V tem kontekstu je poudarek na celovitih procesih preobrazbe naše dobe, kot so podnebne spremembe, digitalizacija in preobrazba na področju dela. Zaradi naraščajoče polarizacije se je Nemčija zavezala, da bo podpirala skupne evropske temeljne vrednote, predvsem demokracijo in pravno državo, ter krepitev zmogljivosti EU za ukrepanje na področju zunanje politike. Pandemijo in njene ekonomske in socialne posledice bomo uspeli premagati le, če delujemo skupaj, usklajeno in v duhu solidarnosti. Zato nemško predsedstvo zasleduje trajnostno in vključujočo strategijo rasti, katere jedro so gospodarsko okrevanje, zaščita delovnih mest in socialna kohezija v Evropi. Evropski zeleni dogovor bo predstavljal osnovo za krepitev gospodarstva. Tudi digitalna preobrazba bi morala imeti ključno vlogo. Da bi zaščitili državljane Evropske unije, predsedstvo podpira socialno in zaposlitveno politiko, ki temelji na duhu solidarnosti in trajnosti. Pomembno se je učiti iz izkušenj pridobljenih med pandemijo in sodelovati pri lajšanju njenih posledic ter tako zagotoviti, da bo EU pripravljena na prihodnje izzive. K temu lahko prispevajo strateške evropske vrednostne verige, krizno upravljanje EU, oskrba z zdravili, odpornost enotnega trga in sodelovanje na schengenskem območju. Predsedstvo v tesnem sodelovanju z Združenimi narodi zagovarja aktivno vlogo EU pri reševanju izzivov razvojne in prehranske politike. Pandemija kaže potrebo po evropski digitalni suverenosti. Cilj predsedstva je nadaljnji razvoj enotnega trga na ključnih področjih in ustvarjanje učinkovitega, inovacijam prijaznega in na prihodnje izzive odpornega regulativnega okvirja za krepitev konkurenčnosti EU. Za obvladovanje digitalne in okoljske preobrazbe so ključnega pomena konkurenčen evropski industrijski sektor ter mala in srednje velika podjetja. To vključuje posodobitev zakonodaje o državni pomoči in strukturno politiko EU, ki krepí konkurenčnost in odpornost evropskih regij na krize. Nadaljnje prednostne naloge vključujejo posodobitev davčne politike z namenom pospeševanja digitalizacije, razvoj kapitalskega trga in bančne unije ter odpravljanje ovir za čezmejne finančne storitve. Socialna kohezija, socialna varnost in solidarnost so temelji poštene Evrope. Izvajanje evropskega stebra socialnih pravic pomaga zmanjšati neenakosti znotraj EU. Prednostni nalogi za uresničevanje enakosti spolov sta zagotavljanje enakega plačila za ženske in moške za enako delo ter boj proti nasilju na podlagi spola. Nadaljnji cilj je boj proti brezposelnosti mladih. Predsedstvo namerava igrati aktivno vlogo pri oblikovanju okoljevarstvene politike. V ta namen se osredotoča na Agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 in cilje trajnostnega razvoja Združenih narodov, hkrati pa poudarja tudi kulturno razsežnost trajnostnega razvoja. Med svojim predsedovanjem namerava Nemčija spodbujati sodobno in trajnostno kmetijsko in ribiško industrijo ter varovati prihodnost podeželskih območij. Zaščita potrošnikov bo prilagojena trenutnim digitalnim in okoljskim izzivom. Nemško predsedstvo želi okrepiti temeljne vrednote in spodbujati kooperativni in konstruktiven pristop k reševanju vprašanja pravne države. Kjer države članice ne spoštujejo vladavine prava, predsedstvo zagovarja odločno uporabo mehanizmov predvidenih v evropskih pogodbah. Predsedstvo namerava spodbujati demokratizacijo interneta in raznolikih medijev in okrepiti odpornost družb pri obravnavanju lažnih in zavajajočih informacij na internetu. Posebna pozornost bo namenjena boju proti sovraštvu,

rasizmu, antisemitizmu in sovražstvu do Romov. Okrepilo se bo čezmejno sodelovanje med nacionalnimi policijskimi organi, kot tudi sodelovanje na področju sodstva v boju proti čezmejnemu kriminalu. Razširiti je treba tudi paleto različnih instrumentov EU za pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah. Predsedstvo namerava posodobiti evropsko migracijsko in azilno politiko katere vodilo bodo evropske vrednote, pravna država in humanitarni standardi. V sodelovanju z državami izvora, državami prejemnicami in državami tranzita želi predsedstvo slediti celovitemu pristopu za stabilizacijo teh regij in ublažitev vzrokov za razseljevanje in nedovoljene migracije. Geostrateške prednostne naloge predsedstva vključujejo spodbujanje celovitega sodelovanja med EU in ZDA. Želja je doseči uspešen izid pogajanj z Združenim kraljestvom, enotno in uravnoteženo politiko na Kitajskem in poglobljeno politično partnerstvo z Afriko. Treba je okrepiti evropsko zavezanost premagovanju velikih mednarodnih konfliktov, na primer v Libiji in Siriji. Osrednjega pomena ostaja tudi perspektiva pristopa k EU za države Zahodnega Balkana, aktivno oblikovanje odnosa med EU in Rusijo in prizadevanja za nadgradnjo odnosov med EU in ASEAN na raven strateškega partnerstva. Predsedstvo se bo osredotočilo tudi na odnos med EU in Turčijo, zlasti v povezavi z Grčijo in Ciprom. Ter stremelo k ohranitvi dobrega odnosa z Združenim kraljestvom.

V okviru te točke dnevnega reda je svoje videnje podal tudi Kekec, ki je poudaril, da se je EU v zadnjem desetletju soočila s finančnimi krizami, izzivi za globalno varnost in se trenutno sooča s svetovno pandemijo. Kako smo se na vse te izzive odzvali, lahko presodi vsak posameznik. Postopoma smo našli rešitev za vsakega izmed njih in se jih naučili obvladovati. Pomembno je, da se iz preteklih izkušenj nekaj naučimo in se na njihovi podlagi še boljše pripravimo na vse, kar nas še čaka v prihodnosti. V tej smeri so zastavljene tudi prioritete nemškega predsedstva. Te se nanašajo na krepitev medsebojnega sodelovanja in skupen pristop na področju skupne zunanje in obrambne politike, ob hkratnem ohranjanju vodilne vloge pri doseganju trajnostnega razvoja. K stabilizaciji celotnega področja bi prispevala tudi širitev na zahodni Balkan, ki predstavlja geografsko področje, ki je že zgodovinsko del Evrope. Kakor je v razpravi sklenil Kekec – s pomočjo vseh naših virov bi se morali na ključne izzive in krize, s katerimi se soočamo, odzvati hitreje in naše ukrepe v prihodnje natančneje in pravočasno načrtovati.

Ostali udeleženci so v razpravi izpostavili tudi klimatske spremembe in pomen področja varstva okolja. Poudarili so, da je treba vlagati v okolju prijazne rešitve ter pritrdili, da je mednarodno sodelovanje v času krize ključnega pomena.

Ad 3)

Srečanje se je sklenilo z razpravo o soočanju s posledicami pandemije COVID- 19, kjer je kot osrednji govorec nastopil Frans Timmermans, izvršni podpredsednik EU komisije za evropski zeleni dogovor. Pomanjkanje usklajenih ukrepov na evropski ravni na začetku krize povezane z epidemijo COVID-19 je povzročilo veliko razprav in kritik. Od takrat je odzivnost EU bolj usklajena. Prišli smo do spoznanja, da krize takšnih razsežnosti ni mogoče obvladati na nacionalni ravni, potreben je tudi usklajen in skupen odziv. Na tem mestu je treba omeniti nov instrumentu za okrevanje »Next Generation EU«, o katerem so se na zasedanju Evropskega sveta 17. in 21. julija dogovorili predsedniki vlad 27 držav EU. Na podlagi predloga Komisije je Evropski svet na izrednem zasedanju potrdil načrt sanacije v višini 2,364

bilijona EUR za oživitve gospodarstva. Pri tem je treba izpostaviti, da se je treba pri izbiri naložb osredotočiti na tiste, ki so usmerjene v zeleni dogovor in strategijo rasti, ter gospodarstvo, ki bo odporno na izzive v prihodnosti. Ponoven zagon gospodarstva ne pomeni vrnitve v status quo pred krizo. Kratkoročno škodo je treba odpraviti na način, ki vlaga tudi v dolgoročno prihodnost. Treba je poskrbeti, da nihče ne zaostane. Pojasnil je, da niso vse državne članice v isti izhodiščni točki, nekatere imajo na razpolago več, druge manj sredstev. Zato so odločitve o naložbah tako pomembne, saj se želi z njimi zagotoviti okrevanje in okrepiti odpornost za prihodnje izzive. Prehod na zeleno gospodarstvo je mogoče zgolj in samo, če nihče ne izostane. Gre za enkratno priložnost, ko lahko razpolagamo s takšno višino sredstev, zato je nujno, da z njimi ravnamo preudarno. Pojasnil je, da bomo stabilnost EU lahko dosegli zgolj skupaj z državami Zahodnega Balkana. Pri integraciji te regije se je treba osredotočiti na zeleni dogovor in modernizacijo zlasti na področju digitalizacije. EU se trenutno sooča z velikimi izzivi, tako je na tem mestu sodelovanje velikega pomena. Treba si je prizadevati za večjo odzivnost.

Udeleženci so v razpravi pritrdili, da se je EU tekom krize naučila bolj usklajeno odzivati na izzive, ki jih je prinesla pandemija. Države članice med epidemijo postale bolj enotne. Pozdravili so ukrepe, ki jih je EU sprejela med soočanjem z epidemijo. Izrazili so tudi upanje po začetku Konference o prihodnosti Evrope.

Bojan Kekec, l. r.

Zapisala:

- Neža Dular, Državni svet